

På LP: Skägghammar & Delsbo pojkar: ... på Skansen (Häls.)

- " - Hälsingehammar
(där i G-moll)

om denna låt,
se "Notkräft nr. 2"

(20)

Härgalåten

Hälsingland

Trad.

Am E7 Am
E7 Am C Dm G7
C Dm G7 CCE7 Am
E7 Am E7
Am Am E7 Am E7 Am
E7 Am E7 G7 C E7
Am Dm Am E7 Am

Andrastämman till Härgalåten (i A-moll)

av Allan Westin, Stockholm, 2010

Am E7 1. Am 2. Am
spela rad 1 igen.
C Dm G7 1. C 2. C C E7
Spela rad 1 igen, sen rad 2, sen rad 1 igen.
Am E7 Am E7 Am E7 Am E7
G7 C E7 Am Dm Am E7 Am

ur "Allspelslåtar om Nackalåtar", nägot justerat av A. Westin

(60)

BAKMES EFTER ÅKER ERLAND, MALUNG, DALARNA

(Variant av samma grundmelodi som "VÄRVINDAR FRISKA...")

Upptecknad av Allan Westin från en LP med Kalle Almlöf. Arr: A.W. Sthlm. 2010.

Spelas gärna med "lång tvåa", andra taktslaget förlängt, på första takt-
slagets bekostnad. Taktslag två kommer alltså "för tidigt"!

Ex. Takt 2 står skriven:

spelas ungefär:

Sparf-fars polska, Rättvik, 69 Dalarna

Kommentar till andra reprisens tredje takt:
Före höga A står några små, ultrasnabba toner F# och G#, som man kan hoppa över, om man vill. I samma takt står tecknet + som betyder "pizzicato" (knäpp med vänster ringfinger på fiolens E-sträng)

Sparf, far (Sparf Anders Andersson, Backa, Rättvik) levde 1839-1911. Denna låt spelas i regel som hambo, och hördes ofta i radio på 1950- och 1960-talen i olika versioner. Detta är nä'n slags "genomsnittsvariant".

Nedan: Andrastämman av Allan Westin, Stockholm, 2017

Sparf Anders
målad 1909
av A. Zorn

Polska från Rätan

75

ester John-Erik Mattsson

Syd-Jämtland

Handwritten musical score for 'Polska från Rätan'. The score is written in treble clef, 3/4 time, and G major. It consists of four staves of music. The first staff starts with a 'v' (violin) marking and includes chords G, C, G, G, D, G, D, G, G, D. The second staff includes chords C, G, G, D, G, D, and first/second endings marked '1. G' and '2. G'. The third staff includes chords G, D, D, G, C, C, C, D. The fourth staff includes chords G, C, G, G, D, G, D, and first/second endings marked '1. G' and '2. D G G'.

John-Erik Mattsson är född i Digerberget, Rätan, 1904. Han har varit skogs- och byggnadsarbetare och är fortfarande en flitigt verksam spelman. Han började vid 11 års ålder att spela fiol och vid 14 fick han för första gången följa sin far och spela till dans i byn. Han dog c:a 1943

Alla sina låtar har han lärt – på gehör – efter sin far, Matts Ersson, född i Gillhov. John-Erik har på senare år på egen hand lärt att spela efter noter.

Durspelaren Arne Modén (1936-2015) spelade många låtar efter Mattsson, som han var släkt med. Han var från Rätan, men bosatt i Stor-Stockholm.

Nedan: Andrastämman av Allan Westin, Stockholm, 2018

Handwritten musical score for 'Andrastämman'. The score is written in treble clef, 3/4 time, and G major. It consists of four staves of music. The first staff includes chords G, C, G, G, D, G, D, G, D. The second staff includes chords G, C, G, G, D, G, D, and first/second endings marked '1. G' and '2. G'. The third staff includes chords G, D, D, G, C, C, C, D. The fourth staff includes chords G, C, G, G, D, G, D, and first/second endings marked '1. G' and '2. D G G'.

Donats glömda polska

84

Småland

D A7 D A7 A7 D G A7
5 D A7 D A7 A7 D G A7 D D
9 D A7 A7 D G A7
13 D A7 A7 D G A7 D D

SEL03061 Utskrivet av Stefan Lindén 200327
Något ändrad av Allan Westin 2022

Brukas spelas som sydsvensk slängpolska (lugn, jämn 3-takt)

Sven Donat (1755-1815) var soldat och spelman i Ormesberga, norr om Växjö. Han lämnade efter sig en notbok, som innehöll låtar med datum 1783-1804. En del låtar hade han gjort själv. Varför låten kallas "Glömda polskan" vet jag inte.

Nedan: en andrestämma som jag har gjort. / Allan Westin,

Stockholm
2022

D A7 D A7 A7 D G G G A7
D A7 D A7 A7 D G G G A7 D D
D A7 A7 D G G G A7
D A7 A7 D G G G A7 D D

Rönnåkra gånglåt

415

Småland

Handwritten musical score for "Rönnåkra gånglåt" in 9/4 time. The score consists of six systems of two staves each. The top staff contains the melody with various ornaments (trills, grace notes, etc.), and the bottom staff contains the accompaniment with chord symbols (D, G, Em, A7) and some rhythmic markings like 'y'. The score includes first and second endings, marked with '1.' and '2.' above the notes. There are asterisks (*) under some notes in the bottom staff, likely indicating specific performance instructions.

Komponerad av Fingal Nilsson, Vallnäs (mellan Eksjö och Vimmerby), född 1890
 Arr: Teodor Gustafsson.

Rönnåkra ligger nära Eksjö.

*) Andrastämmans G i andra reprisens 1:a och 5:e takter bör nog ersättas av t.ex. C#

Engelska från Släp → Halland

604

Används ofta av folkdanslagen till "Åttamannadans från Ödsmål" (Bohuslän)

Handwritten musical score for "Engelska från Släp". The score is in G major (one sharp) and 2/4 time. It consists of three staves of music. The first staff has notes G, A, B, C, B, A, G, F#, E, D. The second staff has notes D, C, B, A, G, F#, E, D, C, B, A, G. The third staff has notes G, F#, E, D, C, B, A, G, F#, E, D, C. Chords G, D7, and Am are indicated above the notes.

Fritz Brogren
(Foto från 1928)?

"Engelska" är en dans, som är ganska vanlig på västkusten. Det är troligen en variant av "reel", från Brittiska öarna. Den här melodin är efter Fritz Brogren (*1860), från Släp, norra Halland (vid säro, nära Kungsbacka). En närbesläktad dans kallas "Angläs".

Nedan: Andrastämman av
Allan Westin, Stockholm, 2018.

Handwritten musical score for "Andrastämman". The score is in G major (one sharp) and 2/4 time. It consists of four staves of music. The first staff has notes G, A, B, C, B, A, G, F#, E, D. The second staff has notes D, C, B, A, G, F#, E, D, C, B, A, G. The third staff has notes G, F#, E, D, C, B, A, G, F#, E, D, C. The fourth staff has notes G, F#, E, D, C, B, A, G, F#, E, D, C. Chords G, D7, and Am are indicated above the notes.

Engelska efter Hartman, Ljusnarsberg (606)
(Till Engelska från Sörbyn)

G7 Linde
Engelska efter Per Eriksson, Melning

Andrastämman av Allan Westin, Stockholm, 2017

Carl Erik Hartman, Bångbro, Ljusnarsberg, Västmanland, var klarinettspelman, blev nästan 102 år (levde 1870-1972). Han uppträdde visst i Hylands Hörna när han var närmare 100 år!

Väva Vadmal

705

Takt	Tur 1
1-12	Sammanslag.
13-16	Springparet
	armkrok
1-16, 1-16	Armrok
1-8	Springparet
	över linjen
9-12	Springparet på
	linjen
13-16	Sammanslag-
	ning
	Tur 2
1-16	Portar
	Tur 3
1-16, 1-16	Skjutningar
1-8	
	Tur 4
9-16, 9-16	Tunnel
	Tur 5
1-16, 1-16	Lindar upp
1-8	
	Tur 6
9-16, 1-16	Armrok
1-12	
13-16	Ostgölasteg

$\text{♩} = 160$ (Dessa 4 takter är förspel) $\text{♩} = 1 \text{ A7}$

Spelas rätt igenom 14 gång.

Denna dans har funnits i många olika varianter runt om i Sverige. Denna variant, som är vanlig i folkdanslagen, kan dock inte kopplas till någon speciell ursprungsörs.

Tempot är ganska snabbt, ungefär som mazurka. Längst upp står tempobeteckningen $\text{♩} = 160$, som betyder 160 fjärdedelsnoter per minut. Låten har 16 takter, med 3 ♩ i varje, alltså har låten totalt 48 ♩ (rent tidsmässigt). Spelar man låten tre gånger blir det $3 \times 48 = 144$. Det är mindre än 160, så att spela låten tre gånger ska ta mindre tid än en minut!

Under sista takten står "D.S." som betyder "dal segno", (ta om) "från tecknet" $\text{♩} =$ som står i slutet av första notraden (alltså: hoppa över förspelet vid repris)

Andrastämman: (utan förspel)

arr: Allan Westin, Stockholm, 2013.

TREKARLSPOLSKA

710

Handwritten musical score for 'TREKARLSPOLSKA' in 3/4 time. The score consists of four staves. The first two staves are in C major, with chords C, G7, G7, and C. The last two staves are in A minor, with chords Am, E7, Am, and E7. Triplet markings are present under the first two notes of each measure in the first two staves.

Repriserna
spelas i
ordningen
ABBA

4 gånger,
alltså slut
vid ringdans
efter en
A-repris.

Melodin är från
Jämtland, enligt
Ahlströms häfte II
nr. 139 (mitten av
1800-talet).
Står i Bbdur-Gmoll
i "Gröna boken".

TREKARLSPOLSKA (2:a fiol) Här: Cdur/Amoll

Handwritten musical score for 'TREKARLSPOLSKA' (2nd violin part) in 3/4 time. The score consists of four staves. The first two staves are in C major, with chords C, G7, and C. The last two staves are in A minor, with chords Am, E7, Am, and E7. Triplet markings are present under the first two notes of each measure in the first two staves.

(I "Gröna boken"
står den i Bbdur/Gmoll)

Repriserna spelas
i ordningen ABBA
4 gånger.

"Jämtpolska" (Folkdans)

(713)

Förspel: Nedersta notraden

2x, 2x, 1x

1x, 2x, 1x

I stället för en "melodisk" andrastämman, tänkte jag mig ett rytmiskt "komp", som funkar i vals, hambo, och mazurka.

Det utgår från ackorden (D, G, A7), men man spelar ackordens toner ej tillsammans, utan i en följd ("brutet ackord").

I "D-takter",

D F# F#

spela:

På fiol:

D str: först "lös", sen långfingeret.

i G-takter,

G D D

spela:

Lös G-sträng sen lös D-str. 2 gånger

i A7-takter,

A E E

spela:

Peckfingeret, dels på G-strängen dels på D-strängen

I valser vill man kanske ha ett mer omväxlande komp, och spela med s.k. "växelbas", dvs. inte alltid grundtonen på "ettan", utan man växlar med t.ex. ackordets "kvint", det är 5:e tonen i det ackordets durskala, t.ex. A i ett D-ack.

I kompet:

Takternas första ton spelas betonat, de andra "korthugget".

Om dansen: Dansen är komponerad inom folkdansrörelsen, oklart om musiken eller dansen har Jämtlands-anknytning.

I början av varje repris står hur många gånger replisen skall spelas

Allan Westin, Stockholm, 2023. Tel: 08-38 10 42

Östgötapolska

714

Handwritten musical score for Östgötapolska, measures 1-10. The score is in G major (one sharp) and 3/4 time. It consists of five staves of music with various chords and melodic lines.

spelas 4x (med repris) + andra repris en extra gång.
 Nedan: Andrastämman av Allan Westin, Stockholm, 2024
 "Bis" betyder: Ta takterna inom klammern 2 gånger,
 som en "repris inuti repris!"

Handwritten musical score for Östgötapolska, measures 11-15. The score is in G major (one sharp) and 3/4 time. It consists of five staves of music with various chords and melodic lines, including bracketed sections labeled "Bis".

Trots namnet är låtens
 ursprung lite oklart.
 Den står i G-dur i folk-
 dansarnas gröna bok.

Grannens bastu

801

från Jeppo, Österbotten, Finland
Andrastämman av Allan Westin

The image shows a musical score for the song 'Grannens bastu'. It consists of two systems of music, each with a vocal line and a piano accompaniment line. The key signature is one flat (B-flat) and the time signature is 4/4. The first system starts with a Dm chord and ends with a Dm chord. The second system starts with a C chord and ends with a Dm chord. The lyrics are written below the vocal lines.

Grannens ba-stu har vält omkull, å vå - ran står å lu - tar

Bättre ha en skruttig en, än å va' all-deles u - tan

Grannens bastu har vält omkull,
å våran står å lutar,
Bättre ha en skruttig en,
än å va' alldeles utan